

Pjan ta' hidma:

sa nofs is-sena				
<i>elective</i>	Aghżel tliet blokki minn Ċ3.2, Ċ3.3, Ġ3.2, Ġ3.3, S3.2, S3.3 biex jinħadmu sa nofs is-sena	• Ċ3.2 (<i>L-Iskola Tagħna</i>) li tinkludi Ċ3.2.1, Ċ3.2.2, Ċ3.2.3, Ċ3.2.4, Ċ3.2.5 • Ċ3.3 (<i>Il-Bżonnijiet Tagħna</i>) li tinkludi: Ċ3.3.1, Ċ3.3.2, Ċ3.3.3, Ċ3.3.4, Ċ3.3.5 • Ġ3.2 (<i>Naħdmu u Nilagħbu fis-Sigurtà</i>) li tinkludi Ġ3.2.1, Ġ3.2.2, Ġ3.2.3, Ġ3.2.4, Ġ3.2.5 • Ġ3.3 (<i>Inħarsu l-Ambjent ta' Madwarna</i>) li tinkludi: Ġ3.3.1, Ġ3.3.2, Ġ3.3.3, Ġ3.3.4, Ġ3.3.5 • S3.2 (<i>Il-Hwejjeg</i>) S3.2.1, S3.2.2, S3.2.3, S3.2.4, S3.2.5 • S3.3 (<i>Il-Hwienet – Dari u Llum</i>) li tinkludi: S3.3.1, S3.3.2, S3.3.3, S3.3.4, S3.3.5		
<i>fieldwork obbligatorju</i>	FIELDWORK MADWAR L-ISKOLA TAGHNA – l-istudenti jagħmlu fieldwork madwar l-iskola u jirrekordjaw l-osservazzjonijiet tagħhom; il-work directives (fieldwork notes) jiġu pprovduti mis-CMD.			
sal-ahhar tas-sena				
<i>core</i>	Dawn il-blokki għandhom isiru minn kulhadd sal-ahhar tas-sena	Ċ3.1 (<i>Il-Hbieb Tagħna</i>) Ċ3.1.1, Ċ3.1.2, Ċ3.1.3, Ċ3.1.4, Ċ3.1.5,	Ġ3.1 (<i>Inżuru l-Kampanja</i>) Ġ3.1.1, Ġ3.1.2, Ġ3.1.3, Ġ3.1.4, Ġ3.1.5	S3.1 (<i>Nivvjaġġaw Madwar il-Gzejjer Maltin</i>) S3.1.1, S3.1.2, S3.1.3, S3.1.4, S3.1.5
<i>proġett jew fieldwork</i>	Ikun hemm għażla, bejn: (a) proġett fejn tinghata għażla minn diversi temi (jew) (b) fieldwork bit-tema: <i>INŻURU L-KAMPANJA – MAWRA SA RISERVA NATURALI</i> (għażla ta' sit wiehed minn: Is-Simar, L-Ghadira, jew Wied il-Lunzjata). Il-work directives jitniżżlu minn fuq il-websajt.			
RIŻORSI – ikunu fuq il-websajt: http://primarysocialstudies.skola.edu.mt/ u fuq il-Fronter SOCIAL STUDIES PRIMARY				

N.B. **RLOs** huma sensiela ta' **logħob interattiv** li qed jiġu żviluppati mill-kumpanija Siveco; biex issibhom, idhol fil-Fronter, fil-paġna *TODAY* fittex RLOs. Idhol fis-sena li għandek bżonn u fittex il-logħba (RLO) skont it-titlu li jkollok bżonn. L-RLOs għadhom mhumiex iffinalizzati.

It-Tielet Sena Primarja		IC-ĊIVIKA
Blokk Ċ 3.1 Il-Ħbieb Tagħna		
Miri: Nidentifikaw il-persuni li aħna nsejġu 'ħbieb' tagħna. Nifhmu r-rwol li l-ħbieb kollha, subien u bniet, għandhom f'ħajjitna; dan jispikka meta nilagħbu u naħdmu fi gruppi. Nifhmu kif l-annimali domestiċi ukoll jistgħu jissejġu 'ħbieb' tagħna.		
kodiċi	il-hiliet	suggerimenti għall-akkwist tal-hiliet
Ċ3.1.1	Nesploraw il-karatteristiċi ta' persuni differenti li aħna nistgħu nsejġu 'ħbieb'; il-'ħbieb speċjali'.	Niddiskutu t-tema 'il-ħbieb'. L-istudenti jistgħu jagħmlu eżercizzju ta' ħsieb żgħir. Fuq karta nimlew l-ismijiet ta' dawn li ġejjin: 1. żewġ ismijiet ta' studenti li fil-brejks inħobb noqgħod magħhom 2. meta jkollu xi diffikultà dwar l-iskola (eż. ma fhimtx eżatt x'għandna <i>homework</i>) lil min inċempel? Dawn l-ismijiet juruni min huma x'uħud mill-ħbieb tiegħi. Niddiskutu mat-tfal jekk għandhomx ħbieb differenti l-iskola, fit-triq, fir-raħal, fl-għaqda li jattendu. Il-ħabib/a speċjali: bosta tfal ikollhom lil xi ħadd li jsejġulu 'ħabib speċjali'. Inħallu lill-istudenti joħorġu mqar żewġ punti dwar x'jagħmel lil xi ħadd 'ħabib speċjali'. Eż: (a) ngħidu affarijiet lil xulxin li ma ngħiduhomx lill-ħbieb l-oħra kollha (b) ġie li nżuru lil xulxin fid-djar tagħna. <i>N.B. Nispjegaw kif li jkollna l-ħbieb ma jfissirx li lill-oħrajn ma nkellimhomx; għandna nkunu ħbieb ma' kulħadd.</i>
Ċ3.1.2	nesploraw ir-rwol li jilgħab il-ġendru meta niġu biex nagħzlu l-ħbieb tagħna.	Fil-klassi qegħdin subien u bniet. Fil-familji nsibu subien u bniet jiffurmaw parti mill-istess familja. • attività – l-għalliem/a javża lit-tfal li se jilagħbu logħba u għaliha rridu niffurmaw gruppi ta' tlieta jew erbgħa, skont kemm hemm tfal fil-klassi. Ħallihom jiffurmaw il-gruppi huma stess. • nosservaw – nagħmlu settijiet: inpenġu ċrieki u niktbu l-ismijiet tal-membri f'kull ċirku; nosservaw il-gruppi. X'insibu f'kull grupp? Subien għalihom u bniet għalihom? Gruppi mħallta? • diskussjoni – Nistaqsu lit-tfal x'ikunu r-raġunijiet għaliex jagħzlu grupp u mhux ieħor. Eż. Aħna qatt ma niġġieldu, ilna ħbieb, għax bravu/a, joqgħod fl-istess triq, dejjem flimkien, eċċ... • niproċessaw – flimkien mal-istudenti, fuq il-bord niktbu erba' aġġettivi li juruna kif għandhom ikunu ħbieb veri: eż. iżommu kelmithom, ma jgħidux kontra sħabhom, lesti biex jgħinuk, mhux imkabbrin, ma jiftaħrux eċċ...
Ċ3.1.3	nidentifikaw l-attivitajiet li l-istudenti jħobbu jagħmlu flimkien bħala ħbieb	Il-ħbieb jieħdu gost meta jkunu flimkien. X'iħobbu jagħmlu flimkien? Biċċa mill-attivitajiet li jagħmlu flimkien nistgħu nsejġulhom 'xogħol', oħrajn 'logħob'. Flimkien mal-istudenti nagħmlu lista tal-attivitajiet li nħobbu nagħmlu flimkien bħala ħbieb. Xi eżempji li nistgħu nsemmu: • nilagħbu flimkien fil-brejks

		• immorru nilagħbu fil-<i>playingfield</i> wara l-iskola • ngħinu lil xulxin fl-iskola • niġu l-iskola u mmorru lura d-dar flimkien • nattendu xi għaqda filgħaxija flimkien • immorru xi festin/i flimkien • f'għeluq sninhom inċemplulhom biex nixtququlhom xewqat sbieħ • attivitajiet oħrajn Noħolqu kapxin li tispjega kemm il-ħbieb jieħdu gost jaħdmu u jilagħbu flimkien
Ċ3.1.4	nesploraw il-benefiċċji ta' meta naħdmu fi gruppi.	Nirakkuntaw żewġ stejjer: Storja A: Fredu u Mario. Dawn kienu ħbieb ħafna, dejjem flimkien. Imma ma kellhomx ħbieb oħra. Meta Fredu kellu jsiefer għal żmien twil mal-familja tiegħu, Mario tgħidx kemm ħassu waħdu u bla ħbieb. Storja B: Rita u Sandra. Dawn kienu ħbieb ħafna, imma kellhom ħafna ħbieb oħrajn. Meta Sandra u l-familja marru joqogħdu raħal ieħor, immissjaw lil xulxin imma Rita kellha ħbieb oħra u allura l-firda ma ħassithiex wisq. Inħallu lit-tfal joħorġu l-punt li għakemm il-ħbieb huma importanti, imma huwa importanti wkoll illi nkunu ħbieb ma' sħabna kollha. Naraw żewġ preżentazzjonijiet <i>powerpoint</i> b'dan is-sugġett: Preżentazzjoni A: NAĤDMU FI GRUPPI: http://www.authorstream.com/Presentation/tonypace-310444-judith-schembri-mosta-primary-entertainment-ppt-powerpoint/ Preżentazzjoni B: INSAĤĤU L-ĤILA LI NAĤDMU FI GRUPP: http://primarysocialstudies.skola.edu.mt/schoolnet/Year5/U5.1.Jien-u-l-ohrajn.pdf • (RLO) logħba interattiva A: – (Year 3 Social Studies) <i>Relazzjonijiet fi Grupp</i> • (RLO) logħba interattiva B: – (Year 3 Social Studies) <i>L-Użu tat-Teknoloġija biex Nikkomunikaw</i>
Ċ3.1.5	l-annimali wkoll jistgħu jissejġu l-ħbieb tagħna l-bnedmin	L-annimali minn dejjem kienu importanti għall-bniedem. Biż-żmien il-bniedem imbagħad beda jimmansa l-annimali u jagħmilhom ħbieb speċjali tiegħu. L-annimali rridu nieħdu ħsiebhom. Nisimgħu għanjiet ħelwin bit-tema ta' pets: • L-ANNIMALI NĤOBĤHOM – http://youtu.be/bKIVbHvCpIM • L-AMORIN – http://youtu.be/51x428l_5B0 • GĤANDI ĤUTA – http://youtu.be/aGLERMP48oo (RLO) logħba interattiva: – (Year 3 Social Studies) <i>Nieħdu Ĥsieb l-Annimali Domestiċi Tagħna</i>

Blokk Ċ 3.2 L-Iskola Tagħna

Miri: Nesploraw l-iskola bħala minjatura tal-komunità li ngħixu fih. Naraw kif l-iskola tista' tgħin lill-istudenti biex jiddistingwu bejn:

- dak li jhobbu u dak li ma jhobbux
- dak li hu ġust u dak li mhux
- dak li hu sewwa u dak li mhux sewwa

kodiċi	il-hiliet	suġġerimenti għall-akkwist tal-hiliet
Ċ3.2.1	Nesploraw kif titmexxa l-iskola u r-rwoli differenti li għandhom il-mexxejja li nsibu fl-iskola	Niddiskutu kif titmexxa l-iskola b'sensiela ta' mistoqsijiet sempliċi. (N.B. <i>Nibbażaw dejjem ruġna fuq l-esperjenzi tat-tfal</i>). • Klassi A – il-<i>whiteboard</i> ġratlu l-ħsara; lil min irridu ngħidu? • Klassi B – hemm bżonn jinxtrow iktar kotba tal-qari; x'tagħmel l-għalliema? • Klassi Ċ – Toni qiegħed itellef ħafna lil sħabu; milli jidher għaddej minn xi naqra nkwieta. Ma' min tiddiskuti l-każ ta' Toni l-għalliema? • Il-ħitan tal-kuritur għandhom bżonn jinżebgħu; min jaqla' l-ħaddiema biex jagħmlu x-xogħol? Naturalment, dawn huma każi fejn dejjem irridu nkellmu lill-kap tal-iskola u lill-assistenti kapijiet tiegħu. Hawnhekk qegħdin nitkellmu fuq IT-TMEXXIJA TAL-ISKOLA. Noħorġu disinn sempliċi dwar it-tmexxija tal-iskola: il-kap, l-assistenti kapijiet, l-għalliema, l-LSAs u l-istudenti. Dan jitlob li kulhadd jiġbed habel wieħed. • Nintervistaw lill-kap tal-iskola jew lil xi assistent kap dwar ix-xogħol li jagħmlu biex titmexxa l-iskola (huwa ssuġġerit li l-mistoqsijiet jiġu ppreparati flimkien bejn l-għalliema u t-tfal, u jiġu mistoqsija minn studenti differenti) • Noħolqu kapxin li tispjega l-importanza li jkollna mexxejja tajbin kullimkien. (RLO) logħba interattiva: (Year 3 Social Studies) Id-Drittijiet u d-Dmirijiet Tagħna
Ċ3.2.2	nidentifikaw l-affarijiet li l-istudenti jhobbu fl-iskola u nagħmlu suġġerimenti kif nistgħu ntejbu dawk l-affarijiet li ma jhobbux	Inħallu lill-istudenti jsemmu xi ħaġa fl-iskola li jhobbu: eż. l-indafa. Niddiskutu għaliex din ix-xi ħaġa nħobbuha. Insemmu iktar affarijiet li nħobbu (dejjem fl-iskola) u niktubhom taħt it-titlu: DAK LI NĦOBBU. N.B. <i>M'hemmx għalfejn niddiskutu l-punti kollha imma tajjeb nieqfu naħsbu ftit fuq dawk li jidhrilna li huma importanti. Insaqsu ħafna l-mistoqsija 'għaliex'?</i> Inħegġu lill-istudenti jsemmu xi ħaġa waħda fl-iskola li ma jhobbux: eż. min itellef waqt il-lezzjoni. Niddiskutu għaliex din ix-xi ħaġa ma nħobbuhiex. Insemmu iktar affarijiet li ma nħobbux, jew li jdejquna (dejjem fl-iskola) u niktubhom taħt it-titlu: DAK LI MA NĦOBBUX. N.B. <i>M'hemmx għalfejn niddiskutu l-punti kollha imma tajjeb nieqfu naħsbu ftit fuq dawk li jidhrilna huma</i>

		<i>importanti.</i> Niktbu fuq il-bord: FL-ISKOLA MA JISTAX JOGĦĠOBNA KOLLOX! Inħajru lill-istudenti jiddiskutu, jgħidu jaqblu jew ma jaqblux, u dejjem għaliex! Niktbu fuq il-bord: X'NAGĦMLU META FL-ISKOLA NILTAQGĦU MA' AFFARIJET LI MA JOGĦĠBUNIEK? Niddiskutu. Finalment tajjeb li naslu biex inkunu pożittivi: X'NISTA' NAGĦMEL JIEN BIEK L-ISKOLA TKUN AĦJAR.
Ċ3.2.3	nesploraw fl-iskejjel dak li jista' jissejjaħ 'ġust' (<i>fair</i>) u dak huwa 'ingust' (<i>unfair</i>); nissuggerixxu rimedji	Każ A: Patrick u Gilbert tfixklu waqt li kienu qed jiġru wara ballun u Gilbert wegġa' rkopptu. L-għalliem waħhal f'Patrick u qallu li lagħab goff. Patrick ħass li ma kienx ġust (<i>fair</i>) miegħu l-għalliem meta qallu hekk. Meta tigri xi haġa, ma tkunx tort tagħna u neħlu aħna, niddeju. Inħallu lill-istudenti jsemmu xi każi meta xi hadd wehel bla ma kellu ħtija. Nippruvaw nibqgħu fuq każi li graw fl-iskola mhux bnadi oħra. Każ B: Meta Jason ma gābx il-homework tal-Malti għat-tieni jum fuq xulxin, l-għalliema zammitu bil-brejk il-qasir ġewwa biex jagħmel il-homework dak il-ħin. Jason stess qal ma' sħabu li l-għalliema kienet 'ġusta' (<i>fair</i>) miegħu u ħa dak li ħaqqu. Jason ammetta li żbalja. Inħallu lill-istudenti jaħsbu f'każi fejn graw affarijiet li huma jhossu li kienu ġusti (<i>fair</i>). Eż. meta studjajna u morna tajjeb, meta l-għalliema faħħritna għax morna tajjeb fil-qari, meta l-għalliema ma ħallietx lil Bertu jtellef il-lezzjoni, eċc.. Diskussjoni – FIL-ĦAJJA SE NILTAQGĦU MA' AFFARIJET LI M'HUMIEK ĠUSTI. X'NAGĦMLU META JIĠRI HEKK? Niktbu f'post li jidher xi risposti tajbin, eż. MA NAQTGĦUX QALBNA.
Ċ3.2.4	Nesploraw flimkien kif l-iskola, id-dar, fir-raħal, min jikser ir-regoli jew il-liġijiet x'jiġrilu. Kif se nħajru lill-istudenti biex jagħmlu dak li hu tajjeb u jevitaw dak li hu ħażin	Każ A: Ryan beda jtellef ħafna waqt il-lezzjonijiet. Wara li wissietu u ċanfritu bosta drabi, l-għalliema ħaditu għand il-kap tal-iskola. Il-Kap tal-iskola ċempel lil missier Ryan u qallu jiġi l-iskola biex ikellmu. Każ B: Paula toħroġ iddawwar il-kelb kull filgħaxija. Il-kelb dejjem iħammeġ quddiem l-għatba tal-ġara. Il-ġara kellmet lil Paula bil-kwiet. Kollu għalxejn. Allura l-ġara għamlet rapport il-kunsill lokali. Ilbieraħ ġie warden ikellem lil Paula. Każ Ċ: Veronica tasal lura d-dar mill-iskola imma l-<i>homework</i> qatt ma tibdieh mill-ewwel. Jasal ħin l-ikel u tkun għadha ma bdiex. Il-Mamà qaltilha li wara l-ikel mhux se tħalliha tara televixin. • Diskussjoni – inħallu lill-istudenti jsemmu huma każi mill-esperjenza tagħhom ta' nies li m'obdewx regoli jew liġijiet, u jgħidu wkoll x'kienu l-konsegwenzi, jiġifieri xi għalhom. Faċli jgħid li ma jgħid xejn għax ma jittiddux passi u għalxejn tagħmel ir-rapporti. Dejjem għandna nkunu pożittivi u ngħidu lill-istudenti li jekk ma nitkellmux, ma jsir xejn żgur. • Kapxin – noħolqu kapxin adattata, eż. NOBDU LIL MIN QIEGĦED IMEXXINA D-DAR, L-ISKOLA U FIL-KOMUNITÀ

Ċ3.2.5	inqabblu l-komunità tal-iskola mal-komunità l-kbira tal-post fejn noqogħdu u ngħixu.	Niddiskutu mal-istudenti kif nistgħu nagħmlu mill-iskola post fejn tassew kulhadd iħossu għal qalbu. Niktbu fuq il-bord ftit sentenzi biex nispegaw dan, eż. 1. L-iskola għandha kap u assistenti kapijiet; meta dawn imexxu sew, aħna nkunu kuntenti l-iskola. 2. Meta l-kap ikollu bżonn jieħu passi u ma jeħodhomx, ma nkunux kuntenti f'dik l-iskola. 3. Aħna l-istudenti hemm bżonn nobdu lill-mexxejja tagħna, inkella ma nkunux kuntenti l-iskola. Inqabblu t-tmexxija tal-iskola mat-tmexxija tal-belt jew raħal tagħna. Dan jista' jsir billi naqsmu l-bord fi tnejn, naħa niktbu skola, in-naħa l-oħra niktbu belt jew raħal. Inkomplu niktbu: kap tal-iskola – sindku, kunsilliera – assistenti kapijiet, għalliema – ġenituri, LSAs – nies li jgħinuna, studenti – in-nies kollha. Napplikaw kolloxx għal postijiet oħra, speċjalment għad-dar u għar-raħal fejn noqogħdu: • Fid-dar: dak li jogħgobni, nidra ngħid 'prosit' u 'grazzi' lil min jieħu ħsiebi; dak li ma jogħgobnix ngħidu bl-edukazzjoni kollha lil dawk li jieħdu ħsiebi • Fl-għaqda li nattendi: dak li jogħgobni, dejjem ngħid 'prosit' u 'grazzi' lil min imexxi; dak li ma jogħgobnix nidra nitkellem dwaru bl-edukazzjoni kollha u ngħidu lil dawk li jieħdu ħsiebi • Fir-raħal tiegħi: dak li jogħgobni, nuri li napprezzah; dak li ma jogħgobnix nitkellem dwaru ma' min hu nkarigat, eż. ma' xi ħadd mill-kunsill lokali

Blokk Ċ 3.3 Il-Bżonnijiet Tagħna

Miri: Nifhmu d-differenza bejn 'bżonnijiet' u 'xewqat'; kif naslu għal bilanċ bejniethom. Nidentifikaw lil dawk il-persuni li l-istudenti jgħidu x-xewqat tagħhom u dawk il-persuni li jipprovdu lill-istudenti bil-bżonnijiet tagħhom.

kodiċi	il-hiliet	suġġerimenti għall-akkwist tal-hiliet
Ċ3.3.1	Nidentifikaw ix-xewqat u l-bżonnijiet bażiċi li għandna bħala studenti	Mill-esperjenza tal-istudenti, noħorġu d-differenza bejn dawk li jissejġu XEWQAT u dawk li nsejġulhom BŻONNIJET. Dan l-eżerċizzju jista' jsir permezz tal-għanjiet. (a) nisimgħu għanja A: KEMM NIXTIEQ KELLI – http://youtu.be/1nmqK3Hef9I; naraw kif l-awtur tal-għanja m'għandux il-ġewlaq, ix-xlif u l-qasba tas-sajd; dawn huma biss xewqat. (b) nisimgħu għanja B: SALVINU – http://youtu.be/knMtNuUDgkY; naraw kif l-ikel sustanzjuż huwa bżonn importanti għal kull tifel u tifla biex jikbru f'saħħithom. (c) IL-BŻONNIJET – insemmu ftit bżonnijiet li għandna aħna t-tfal, eż. l-ikel, l-irqad, l-imħabba u anke l-logħob u ħin għall-mistrieħ. (d) IX-XEWQAT – insemmu xewqat li jista' jkollna, eż. li jkollna l-isbaħ ġugarelli, li jkollna karozza, eċċ.. Punt importanti: tajjeb li jkollna ħafna xewqat, imma tajjeb ħafna iktar meta x-xewqat naħdmu għalihom biex iseħħu. Nisimgħu l-għanja: KEMM NIXTIEQ INSIR PILOTA: http://youtu.be/fhRkZcA7ZsQ. (e) Niproċessaw il-ħsieb: inħajru lill-istudenti kollha jiktbu fuq biċċa karta x'jixtiequ jsiru meta jikbru –

		niġbru l-karti kollha u naqrawhom mingħajr ma ngħidu l-ismijiet ta' min kitibhom; (f) Inħajru lill-istudentu jgħidu x'qegħdin jagħmlu biex ix-xewqat tagħhom iseħħu.
Ċ3.3.2	nesploraw kif l-istudenti normalment jakkwistaw il- bżonnijiet bażiċi tagħhom	Nifhmu kif meta nkunu żgħar, il-kbar jaħsbulna għall-bżonnijiet tagħna kollha. Nibnu dawn il-listi li ġejjin flimkien mat-tfal fuq il-bord. L-iskop ta' dan l-eżerċizzju huwa li nsiru konxji ta' kemm il-kbar, ħafna drabi l-ġenituri tagħna, jaħsbulna għall-bżonnijiet kollha. Naqsmu l-bżonnijiet tagħna f'kategoriji. Għal kull kategorija nisimgħu għanja biex imbagħad inkunu nistgħu nibnu l-lista flimkien. • IL-BŻONN TAL-IKEL – (għanja A): IX-XIRJA: http://youtu.be/RIS3ljAsuY; niddiskutu x-xiri, minn supermarkets u ħwienet, bejjiegħa fuq il-monti, vannijiet ibiġġu mit-triq; minn fejn nixtru l-ħobż? Ġie li morna nixtru mal-ġenituri? Insemmu l-ikel li nixtru: ħalib, bajd, ġobon, ħaxix, frott, laħam, ħut, eċċ.. • L-ILBIES – (għanja B): IL-KULURI: http://youtu.be/DzwK aolAM; niddiskutu l-ilbies, pereżempju meta jitqattgħalna żarbun, lil min ngħidu biex immorru nixtru ieħor? Nafu nikkalkulaw kemm jiswa l-ilbies li nixtru? Lbies tas-sajf, lbies tax-xitwa, gwardarobbi mimlija ħwejjeg, min jixtrihomlna? Lbies tal-okkażjoni, ilbies ta' kuljum, ilbies ta' barra u lbies ta' ġewwa. Uniformijiet. • L-INDAFA – (għanja Ċ): FILGĦODU KULJUM: http://youtu.be/2HIIBOBARBO; insemmu affarijiet li nixtru biex inżommu nodfa: shampoo, sapun, toothpaste, l-ilma, eċċ.. • L-EDUKAZZJONI – (għanja D): LESTEJT IL-BASKET: http://youtu.be/xBea ayRcM; l-edukazzjoni tiswa ħafna flus li jiġu mit-taxxi. Mit-taxxi jithallsu l-Kap, il-<i>cleaners</i> u l-għalliema. Il-ġenituri jixtrulna l-uniformi, il-pitazzi u l-kotba. • ID-DAR FEJN NOQOGĦDU – (għanja E): NIKNES U NFARFAR: http://youtu.be/dJhb-8fmmWI; nonfqu ħafna flus biex ikollna dar fejn noqogħdu; min iħallas il-kontijiet tal-gass, tad-dawl, l-ilma, tat-telefon u tat-telewixin? Wara li noħolqu dawn il-listi, niddiskutu żewġ affarijiet prinċipali: 1. KIF NISTGĦU NGĦINU? Eż. ma naħlux dawl u ilma għalxejn, ma nitolbux affarijiet żejda lill-ġenituri, ngħinu fix-xogħol tad-dar eċċ.. 2. KIF NURU L-APPREZZAMENT TAGĦNA? Eż. ma ngergrux, ngħidu 'prosit' u 'grazzi', eċċ..
Ċ3.3.3	nesploraw kif l-istudenti jistgħu jimmanigġjaw ix-xewqat tagħhom	Inħajru lill-istudenti jiktbu xewqa waħda kull wieħed/waħda; niġbru x-xewqat u naqraw x'uħud minnhom skont il-ħin li jkollna. Naqbdus diskussjoni mal-istudenti b'xi temi minn dawn li ġejjin: (a) Liema minn dawn ix-xewqat huma possibbli? (b) Liema ma jista' qatt ikollna? (c) X'nistgħu nagħmlu biex naqtgħu xi xewqat minnhom? (d) Lil min għandna ngħidu bix-xewqat tagħna?

		(e) Ghaliex il-ġenituri jissallbu biex jaqtagħu x-xewqat ta' wliedhom? Niddiskutu wkoll kif xewqat bla rażan, jistgħu jagħmluna mdejġin u ma nkunu qatt kuntenti. il-każ ta' Toni: Toni jinkwieta ħafna għax hu ħdejn sħabu, skont hu, jidher qasir ħafna. Toni għandu ħafna kwalitajiet tajbin, l-iskola sejjer tajjeb ħafna, saħħtu hija tajba, id-dar ma jonqasu xejn. Issa jekk Toni se joqgħod jaħseb biss u il-ħin kollu li hu qasir, u allura jidher ikrah, Toni ma jista' qatt ikun kuntent. GĦANDNA NĦARSU DEJEM LEJN L-AFFARIJET POŻITTIVI U DAWK LI GĦANDNA, MHUX DEJEM NAĦSBU FUQ DAK LI M'GĦANDNIEX. Attività: niktbu kapxin biex nispjegaw it-tagħlima prinċipali minn dil-lezzjoni, eż. NAPPREZZAW DAK LI GĦANDNA.
Ċ3.3.4	ninvestigaw ir-relazzjoni bejn xewqat, bżonnijiet u l-ambjent li ngħixu fih	Nisimgħu l-għanja OMMI XTRATLI KAROZZA: http://youtu.be/OftBibF9268 Niddiskutu din l-għanja (taqbila) mal-istudenti. Ma nagħtux l-idea li hemm xi ħaġa ħażin f'li kultant naqilgħu xi rigal. Min ma jiħux gost jirċievi xi rigal kultant? Diskussjoni – niddiskutu flimkien IX-XIRI. Xi punti li għandna nħajru lill-istudenti jtkellmu fuqhom: • X'għandna nixtru, dak li għandna bżonn, jew dak li m'għandniex bżonn? • Huwa importanti ħafna li l-flus nonfquhom bil-għaqal mhux bl-addoċċ. Semmu każ ta' xi ħadd li nefaq il-flus bil-għaqal, u xi ħadd li nefaq il-flus biex jixtri xi ħaġa li ma kellux bżonn. • Omm Mario tatu ewro niex imur jixtri gomma. Minflok xtara gomma, Mario xtara l-ħelu. Ghaliex għamel ħażin Mario? • Celine kulma tara tkun tridu. Kull x'ħin jgħaddu minn quddiem xi ħanut, tagħmel bikja lil ommha għax tkun trid tixtri xi ħaġa, anke dak li m'għandniex bżonn. Ghaliex qed tagħmel ħażin Celine? • Salvu rċieva 10 ewro mingħand in-nannu bħala rigal ta' għeluq sninu. Iddeċieda li jixtri ktieb. Mar għand l-<i>istationer</i> ra ktieb immarkat €9.50 u xtrah. X'ħin mar id-dar sab li l-ktieb kien jikkonsisti fi storja miktuba bil-Franċiż. Salvu ma jafx bil-Franċiż. Tefa' l-ktieb fuq l-ixkaffa u qatt ma fetħu iktar. Salvu nefaqhom bil-għaqal il-flus? X'għamel ħażin Salvu? Bħala għeluq noħolqu kapxin li niktbuha f'post prominent. Eż. NONFQU L-FLUSNA BIL-GĦAQAL.
Ċ3.3.5	nidentifikaw każi meta persuni ma jkunux f'pożizzjoni li jissodisfaw il-bżonnijiet bażiċi tagħhom	Storja vera: Missier Vanessa miet b'incident fuq ix-xogħol meta Vanessa kellha biss 6 xhur. Ommha mietet bil-marda tal-kanċer meta Vanessa kellha sentejn. Naħsbu ftit: Lil Vanessa min se jaħsbilha għall-ikel, għall-ilbies u għall-edukazzjoni? Ta' sentejn ma tistax taħseb għall-bżonnijiet kollha inti stess. Tkompli l-istorja: wara sena f'istitut tas-sorijiet, Vanessa giet adottata mill-familja Ellul. Ma' din il-familja Vanessa trabbiet b'imħabba kbira. Għamlet suċċess fl-iskola u meta kibret anke marret l-università u laqget

	tabiba. Naħsbu: fid-dinja mhux it-tfal kollha qegħdin jiġu pprovduti bil-bżonnijiet bażiċi taġħhom bħalma huma l-ikel, l-ilbies, il-kenn (dar) u l-imħabba. Hawn tfal mitluqin. Hawn ħafna faqar. Nikkalkulaw li tnejn minn kull tlett itfal madwar id-dinja (żewġ terzi), kuljum ma jiklux sakemm jixbgħu u allura jmorru jorqdu bil-ġuħ. Nistgħu ngħidu li aħna, parti minn dak it-terz iafortunat, u kuljum, ħażin jew tajjeb ma mmorrux norqdu bil-ġuħ. Tajjeb allura li meta nistgħu, bil-permess tal-ġenituri taġħna, inwarrbu xi ħaġa milli għandna biex ngħinu lil dawn it-tfal fil-bżonn. Nirreferu għall-bżonnijiet li semmejna f' Ċ3.3.2, u nikkonkludu billi niktbu sentenza ta' apprezzament lil dawk li qegħdin kontinwament jipprovdulna l-bżonnijiet taġħna.

It-Tielet Sena Primarja		IL-ĠEOGRAFIJA
Blokk Ġ 3.1 Inzuru l-kampanja Mira ta' Taġħlim: <i>Nesploraw il-kampanja Maltija b'referenza għall-karatteristiċi ewlenin li nosservaw; il-flora u l-fawna u l-importanza tal-ilma għalihom; nifhmu kif u għaliex il-bniedem ġie li jibdel l-ambjent naturali.</i>		
Kodiċi	il-hiliet	suġġerimenti għall-akkwist tal-hiliet
Ġ3.1.1	nirriċerkaw riżorsi dwar il-kampanja Maltija	• preparazzjoni – bħala preparazzjoni għal dan ix-xogħol dwar il-kampanja, inħajru lill-istudenti jġibu fil-klassi riżorsi dwar il-kampanja Maltija. Jistgħu jġibu: stampi, ritratti, links għal video clips relevanti eċċ. N.B. <i>Ma nħalluhomx jaqtgħu pjanti u ħaxix; nitgħallmu li fil-kampanja m'hemmx ħaxix ħażin imma nsibu biss ħaxix salvaġġ li rridu niprotegħu.</i> • introduzzjoni – bħala introduzzjoni għal-lezzjonijiet dwar il-kampanja Maltija, naraw il-video: FIL-BELT JEW FIL-KAMPANJA: http://youtu.be/2wvyPxxgXFj0. Waqt il-video, inħegġu lill-istudenti biex jieħdu nota tal-affarijiet li jinnutaw: eż. ħaxix, pjanti, siġar, rziezet, ħitan tas-sejjieħ, widien, għasafar eċċ.. • attività – minn din l-istess lista, nimmarkaw dawk li ġieli nkunu nistgħu naraw anke f'belt, eż. siġar (fil-ġonna).
Ġ3.1.2	nidentifikaw il-karatteristiċi ewlenin tal-kampanja Maltija	Naraw il-video: IL-PAJSAGĠ U L-PROĊESSI FIŻIĊI: http://youtu.be/LFoNiRYOSkY Nitkellmu dwar dawn il-karatteristiċi tal-kampanja Maltija li ġejjin; kull darba nħallu lill-istudenti jgħidulna x'jiftakru mill-video li raw dwar kull waħda: • l-għoljiet – insemmu bliet mibnija fuq għoljiet: iċ-Ċittadella u l-Imdina • il-widien – niddeskrivu l-wied bħala l-parti baxxa bejn żewġ għoljiet; l-ilma jinżel fil-widien, x'isir minnu? • il-pjanuri – Il-pjanura jew wita: xi eżempji u għaliex hawn insibu l-aħjar art: il-vantaġġi tal-pjanura; l-istudenti għandhom jibdeu jaħsbu dwar għaliex bosta nies jibnu d-dar taġħhom fil-pjanura u għaliex

		anki l-aħjar ħamrija nsibuha hemm. • il-bajjiet – insemmu xi bajjiet li ġie li mmorru ngħumu fihom • l-irdumijiet – bosta għasafar ibejtu fix-xquq tagħhom • il-portijiet – insemmu l-Port il-Kbir, il-Port ta’ Marsamxett, il-Port ta’ Marsaxlokk, il-Port tal-Imġarr Għawdex 1. Diskussjoni: id-dehra tal-għoljiet, tal-widien, tal-pjanuri, kif jinbidlu skont l-istaġun li nkunu fih? Inħajru lill-istudenti jsemmu xi eżempji sempliċi, eż. il-widien jinxfu fis-sajf 2. Inpengu: għolja, wied, rdum, siġra, pjanura – it-tpengijiet juru illi l-istudenti jkunu kapaci jidentifikaw il-forom differenti ta’ kull waħda minn dawn 3. logħob interattiv: • (RLO) logħba interattiva – (Year 3 Social Studies) L-Gholjiet tal-Gzejjer Maltin • (RLO) logħba interattiva – (Year 3 Social Studies) Fattizzi Differenti ta’ Wiċċ l-Art
Ġ3.1.3	il-flora u l-fawna tal-kampanja Maltija	Bħala introduzzjoni għal Ġ3.1.3 nisimgħu l-għanja: FIL-ĠNIEN ĊKEJKEN TAGĦNA: http://youtu.be/5RLbp1gpvgg F’din l-għanja jissemmew il-fjuri, il-friefet u l-għasafar; dawn huma kollha ħlejjaq ħajjin li nistgħu naraw fil-kampanja tagħna. Il-kampanja, l-għoljiet, speċjalment il-widien u l-pjanuri tagħna huma mimlija ħajja. Nintroduċu żewġ kelmiet naqra tqal imma importanti ħafna biex nibdew napprezzaw il-ħajja li teżisti fil-kampanja. • il-flora – siġar, pjanti, ħxejjex li nsibu fil-kampanja; inħajru lill-istudenti jsemmu kemm jistgħu minnhom, eż. ħarrub, għollieq, ħaxixa Inġliża, tin, bajtar, eċċ.. • il-fawna – l-animali kollha ħajjin li niltaqgħu magħhom fis-salvaġġ, eż. pitirrossi, għasafar tal-bejt, buful, xaħmet l-art, sriep, lifgħat, insetti, eċċ.. Nintroduċu ftit ftit il-kunċett ta’ <i>habitat</i> fejn kull speċi hi marbuta mal-oħra. Għalhekk intuhom ukoll eżempji ta’ fawna fejn ninkludu ftit eżempji ta’ insetti, għasafar, rettili u mammiferi li nsibu fil-Gzejjer Maltin. Nitgħallmu li anke l-iċken insett għandu l-importanza tiegħu fil-kampanja. (RLO) Logħba interattiva: (Year 3 Social Studies) – Fawna u Flora fil-Gzejjer Maltin
Ġ3.1.4	l-importanza tal-ilma biex il-kampanja tibqa’ ħajja;	Insibu u nuru stampi ta’ xi widien tipiċi Maltin, eż. Wied il-Qlejgħa (Chadwick Lakes), Wied Qirda, Wied Babu, Wied l-Isperanza, eċċ.. Nifhmu kif: 1. l-ilma tax-xita jgħaddi mill-ħamrija u mill-blata u jingabar taħt l-art; minn taħt l-art nippumpjawh

		(intellgħuġh) biex nixorbu minnu, ninħaslu bih u insaqqu l-għelieqi tagħna; 2. mingħajr ilma, ir-raba' ma jagħmilx ħaxix u frott; 3. mingħajr ilma, id-djar tagħna ma jibqgħux komdi u nodfa 4. meta l-ilma jaqa' fil-widien dan jintilef iktar malajr fil-baħar; nitgħallmu dwar is-sistema tal-ilqugħ (dams) li għamilna fiċ-Chadwick Lakes u f'widien oħra 5. il-bniedem minn dejjem ipprova jaħžen l-ilma tax-xita: nitgħallmu x'inhu bir u x'inhu ġiebja 6. iktar ma nibnu toroq, inqas ilma jinżel taħt l-art biex jinħażen hemm għalina biex intellgħuh Noħolqu kapxin li tiġbor dawn il-ħsibijiet, eż: L-ILMA HUWA PREZZJUŻ. NIBŻGĦU GĦALIH. (RLO) Logħba interattiva – (Year 3 Social Studies) L-Ilma tax-Xita
Ġ3.1.5	noħolqu kodiċi ta' mgħiba għal meta nżuru l-kampanja Maltija	Nisimgħu l-għanja: IL-BEBBUXU JĦOBB JIXXARRAB: http://youtu.be/xX_cCtHG5m8 Niddiskutu għaliex jagħmlu ħażin ħafna dawk in-nies meta wara xi ħalba xita jmorru jaqilbu l-ġebel tal-ħitan tas-sejjeħ biex ifittxu l-bebbux. Nifhmu kif hekk il-ħitan tiġrilhom il-ħsara, jiġġarrfu u ħafna ħamrija tispicċa fil-baħar. Lilna l-bnedmin l-arja tal-kampanja tagħmlilna tajjeb ħafna. Imma fil-kampanja rridu ngħibu ruħna tajjeb inkella nagħmlu l-ħsara. Kif għandna ngħibu ruħna fil-kampanja? Nibnu kodiċi ta' mgħiba mat-tfal stess. Inħallu lilhom jgħidulna. Dawn huma biss xi eżempji: • ma nagħmlux ħsara fil-ħitan tas-sejjeħ • l-għelieqi m'humix ta' kulħadd, huma propjetà privata, ma nidħlux fihom • ma naqtgħux frott mill-għelieqi • ma naqtgħux fjuri slavaġ • ma noqtlux insetti u għasafar għax dawn jagħmlu l-ġid • nibzġħu għall-arja pura; immorru nimxu u bir-roti mhux bil-karozzi • noħolqu iktar spazji fejn karozzi ma jidħlux, eż. Chadwick Lakes u Buskett • xi regoli ta' mgħiba oħra

Blokk Ġ 3.2 Naħdmu u Nilagħbu fis-Sigurtà

Mira ta' Tagħlim: *Nagħmlu sħarriġ sempliċi biex nidentifikaw xi perikli u nuqqasijiet fis-sigurtà tal-postijiet fejn inkunu, referenza għad-dar, l-iskola u l-komunità; nissuġġerixxu rimedji*

kodiċi	il-hiliet	suġġerimenti għall-akkwist tal-hiliet
Ġ3.2.1	ninvestigaw inċidenti kemm żgħar kif ukoll kbar permezz ta' intervisti u permezz ta' rapporti fil-gazzetti	• nagħmlu riċerka dwar inċidenti li ġraw tassew, billi nużaw żewġ metodi: 1. Fid-djar tagħhom l-istudenti jistaqsu lill-ġenituri jew qraba dwar inċidenti li jiftakru, anke mill-passat 2. infittxu <i>cuttings</i> mill-gazzetti li jirrakuntaw xi inċidenti li ġraw • għaliex ġraw – inħallu lill-istudenti minn dak li jkun rriċerkaw u qraw, jgħidu fl-opinjoni tagħhom, inċident għala jkun ġara, eż. bi traskuaġni, xi ħadd ħassu ħazin, kien fis-sakra, eċċ.. • nikklassifikaw – naqsmu l-inċidenti f'kategoriji: (a) inċidenti żgħar (b) inċidenti gravi • diskussjoni għall-prevenzjoni – nistiednu lill-istudenti jaqbd u xi inċident milli semmejna, u jikkellmu fuqu – jgħidu l-iktar, kif, fl-opinjoni tagħhom setax jiġi evitat
Ġ3.2.2	nidentifikaw raġunijiet varji għaliex iseħħu l-inċidenti fid-djar	Nisimgħu l-għanja: SULFARINA MARA ĆKEJKNA - http://youtu.be/OaqV8Xk3SM Każ: Toni (7 snin) tgħallem kif iqabbad sulfarina billi jhokkha mal-kubrit. X'hin ommu marret tixtri, qagħad jilgħab b'kaxxa sulfarini, waqgħetlu waħda li kienet għadha qed taqbad fuq tapit, u kieku mhux għax laqget waslet ommu mill-ħanut, seta' kien hemm konsegwenzi mill-iktar serji. Jekk ma noqogħdux attenti, hemm diversi perikli jiġru warajna fid-djar tagħna. Inħallu lill-istudenti jithaddtu mill-esperjenzi tagħhom biex isemmu minn dawn il-perikli. Xi eżempji: • meta b'idejna mxarrbin, immissu affarijiet li jaħdmu bl-elettriku • meta ndaħħlu fan li jaħdm bl-elettriku fil-kamra tal-banju • immissu switches u plakek mikxufin • ilma fl-art, nistgħu nizolqu • kantunieri ta' ħitan, imwejjed perikolużi • meta nilagħbu goff • insuqu r-roti ġewwa, eċċ.. • nitilgħu fuq slielem għoljin • nixxabtu fuq xi ċint (RLO) logħba interattiva – (Year 3 Social Studies) Is-Sahħa u s-Sigurtà did-Dar
Ġ3.2.3	nidentifikaw nuqqasijiet fis-sigurtà kemm fl-iskola kif ukoll fil-lokalitajiet fejn ngħixu	• Nitgħallmu mill-għanjiet: PINU U OHTU KATARIN - http://youtu.be/cda1tUn2NMA; rakkont sempliċi, forma ta' ħrafa, kif żewġ itfal imqarbin ixxabtu ma' ċint u waqgħu għal isfel. • Neżaminaw żewġ każi: (a) Robert (8 snin) mar jixtri żewġ toroq 'il bogħod minn fejn joqgħod; biex iħaffef mar bir-rotta. Ma

		sabx basket li seta' jiddendel ma' spalltu; allura saq b'id waħda. Hu u ġej lura, inbaram, waqa' u weġġa' rasu. Lanqas <i>crash-helmet</i> ma kellu. (b) Waqt il-brejk, sakemm dawwar naqra wiċċu l-għalliem, Marajah ippruvat taqbez iċ-ċint tal-kuritur; tfixklet u waqgħet għal rasha; tgħidx x'gundalla kerha għamlet. • Diskussjoni – kif setgħu ġew evitati dawn iż-żewġ inċidenti? • Kif nistgħu nkorru l-iskola? – nistiednu lill-istudenti biex jidentifikaw perikli li huma jhossu li hemm fil-iskola tagħhom; niktubhom puliti forma ta' lista. • Kif nistgħu nkorru fil-lokalità fejn ngħixu? – nidentifikaw perikli li l-istudenti jhossu li hemm fil-lokalità fejn joqogħdu, eż. quddiem l-għaqda li jattendu m'hemmx <i>zebra crossing</i> fejn kull filgħaxija jkollhom bżonn jaqsmu ħafna tfal.
Ġ3.2.4	nagħmlu proposti kif is-sigurtà fl-iskola u fil-lokalità fejn ngħixu tista' titjeb	Nerġgħu nsemmu l-perikli li semmejna f'Ġ3.2.3, kemm dawk li identifikajna fil-iskola kif ukoll fil-lokalità. Nieħdu azzjoni: (a) il-lista tal-perikli li identifikajna l-iskola, nagħtuha lill-kap tal-iskola ħalli hu jgħaddiha lill-<i>Health and Safety Officer</i> tal-iskola. (b) il-lista tal-perikli li identifikajna fil-lokalità fejn noqogħdu, nibagħtuha permezz ta' email lis-segretarju/a tal-Kunsill Lokali biex tingħata lis-Sindku; b'hekk tkun tista' tittieħed azzjoni.
Ġ3.2.5	nidentifikaw azzjonijiet tagħna li jstgħu jwasslu għal inċidenti serji	Nifhmu kif, għalxejn noħolqu ambjent ħieles mill-periklu, jekk imbagħad inkunu traskurati aħna. Nitgħallmu dawn iż-żewġ għanjiet li jgħallmuna dwar l-attenzjoni li hemm bżonn nagħmlu fit-toroq minħabba t-traffiku. IT-TRAFFIKU – http://youtu.be/x-UH_4TFU_Y Insemmu każi meta xi traskuraġni min-naħa tagħna tista' twassal għall-inċidenti. Nikkonċentraw fuq traskuraġni li naraw l-iktar fit-tfal: • Naqsmu t-triq bl-addoċċ • Insuqu r-rota mingħajr <i>crash-helmets</i> • Logħob f'toroq traffikużi • Nirkbu karożzi mal-kbar u ma nilbsux <i>safety-belts</i> • Nixxabtu fuq bini għoli • Nilagħbu goff fuq il-bandli • Ma nagħtux kas ħutna ż-żgħar meta dawn jigu afdati fil-kura tagħna, eċċ.. (RLO) logħba interattiva – (Year 4 Social Studies) Is-Sigurtà fit-Triq

Blokk Ġ 3.3 Inħarsu l-Ambjent ta' Madwarna

Mira ta' Tagħlim: *Nidentifikaw modi kif l-istudenti jistgħu jinvolvu ruħhom f' miżuri favur l-ambjent fid-dar, fl-iskola u fil-belt jew raħal tagħhom; referenza għad-dawl elettriku u l-ilma..*

kodiċi	il-hiliet	suġġerimenti għall-akkwist tal-hiliet
Ġ3.3.1	nosservaw il-lokalità tagħna u nikklassifikaw dak li naraw bħala (a) sabiħ (b) ikrah	Induru dawra ħafifa (nagħmlu <i>fieldwork</i>) mal-inħawi ta' madwar l-iskola u nosservaw l-ambjent ta' madwarna. L-aħjar huwa li jkollna kamera tar-ritratti u nieħdu ritratti, dejjem bl-involvement tal-istudenti, tal-oġġetti li naraw madwarna. Infittxu eżempji ta' dawn li ġejjin: (a) oġġetti sbieħ madwarna (b) oġġetti koroh (hawnhekk ninkludu affarijiet li jistgħu jkunu perikolużi għal saħħitna). Wara d-dawra (fieldwork) li nkunu għamilna, fil-klassi, insemmu u nagħmlu listi ta' tliet eżempji li nkunu sibna minn kull kategorija. Xi suġġerimenti: (a) oġġetti sbieħ – ħajt miżbugħ kulur li jogħgobna, sigar, wiċċ ta' triq lixx, gallarija pulita u sabiħa, eċċ.. (b) oġġetti koroh – bank imkisser, ħofra fit-triq, bankina perikoluża, arja mniġġsa mit-traffiku, eċċ....
Ġ3.3.2	nissuġġerixxu modi kif nistgħu nħarsu 'a', u ntejbu 'b'	Naħdmu fuq l-osservazzjonijiet li għamilna f'Ġ3.3.1. Waqt li nkunu qegħdin niddiskutu r-riżultati tal-fieldwork li għamilna fl-inħawi ta' madwar l-iskola, nemfasizzaw il-ħin kollu l-importanza ta' dan li ġej: • dak li hu sabiħ, nibzġu għalih u niproteġuh • dak li hu ikrah, nagħmlu s-suġġerimenti tagħna biex dan jitjieb Nuru r-ritratti wieħed wieħed fuq il-projector u noħolqu diskussjoni li twassal għal suġġerimenti u anke azzjoni min-naħa tal-istudenti. Kull oġġett li nsemmu nagħtuh numru u nagħmlu s-suġġerimenti tagħna. Dawn li ġejjin huma eżempji prattiċi ta' kif nistgħu ninvolvu lit-tfal fil-ħarsien tal-ambjent ta' madwarna: 1. oġġett 1: sigar madwar l-iskola – • osservazzjoni: rajna 12, kollha jinsabu f'kundizzjoni tajba. • azzjoni: nibzġu għalihom u jekk naraw lil xi ħadd se jagħmlilhom il-ħsara, ngħidu lill-għalliem/a. 2. oġġett 2: bankijiet fil-ġnien ta' ħdejn l-iskola • osservazzjoni: wieħed għandu l-ħsara. • azzjoni: ittra lis-segretarju/a tal-kunsill lokali 3. oġġett 3: bankini madwar l-iskola; • osservazzjoni: il-bankina fi Triq il-Lvant, għandha ħofra perikoluża • azzjoni: ittra lis-segretarju/a tal-kunsill lokali 4. oġġett 4: it-triq ftit 'l isfel mill-iskola • osservazzjoni: fejn jaqsmu ħafna tfal tal-<i>Housing Estate</i> ma fihix <i>zebra crossing</i>

		• azzjoni: email lill-kunsill lokali biex nissuggerixxu li ssir iż-<i>zebra-crossing</i> Nifhmu li fil-ħajja, meta nsibu oġġetti li jogħġbuna, għandna dejjem nibzġhu għalihom għax inkella malajr nitilfuhom. Meta niltaqgħu ma' oġġetti li ma jogħġbunienx, nistgħu (a) ingergru (b) nieħdu azzjoni. X'inhu l-aħjar li nagħmlu, 'a' jew 'b'? U għaliex?
Ġ3.3.3	L-ilma huwa prezzjuż; nibzġhu għalih	Nikkoncentraw ħafna fuq kif it-tfal jistgħu jgħinu huma stess biex ma jinħeliex ilma għalxejn. Każ: Jason mar it-<i>toilet</i> tal-iskola, u wara li ħasel idejh, nesa l-vit iqattar. Kien il-Ġimgħa wara nofsinhar u ħadd ma mar iktar it-<i>toilet</i> wara Jason. It-Tnejn filgħodu, Nena l-purtinara sabet il-vit bl-ilma niežel. Kien ilu niežel mill-Ġimgħa. Niddiskutu: • għaliex Jason għamel ħazin? • fejn spiċċa l-ilma li ħela Jason? • Insemmu ftit eżempji dwar kif it-tfal jistgħu jibzġhu għall-ilma: nibdew mid-dar; inkomplu fl-iskola Fid-dar u fl-iskola, fil-formazzjoni tagħhom it-tfal jinħtieġ jizviluppaw stili ta' ħajja marbutin tajjeb ma' valuri ambjentali. Nibnu fuq il-kunċett li fil-Gzejjer Maltin, aktar minn xi pajjiżi oħra, ninħtieġu li nibzġhu ħafna għall-ilma. Nisimgħu l-għanja IDEJJA DEJEM NODFA: http://youtu.be/deqhlLHDjFk Inħajru lit-tfal tess jgħidulna kif anke meta naħslu jdejna, nistgħu nibzġhu għall-ilma. Kif? • nagħlqu l-vit tal-ilma waqt li qed nogħrku jdejna • nagħlqu l-vit sew wara li ninqdew • nitkellmu mill-ewwel meta ninnutaw xi vit iqattar • ninstallaw viti li jingħalqu waħedhom meta nlestu (RLO) logħba interattiva – (Year 3 Social Studies) Nibzġhu għall-Ilma d-Dar u l-Iskola
Ġ3.3.4	Id-dawl elettriku jeħtieġ ma naħluhx; kif nużawh sew	Żewġ videos edukattivi: (a) Naraw il-video forma ta' cartoon: LET'S SAVE ELECTRICITY - http://youtu.be/HNvavoo-fr8; inħallu lill-istudenti jiddiskutuh u jaħsbu fuqu; bil-għajnuna tal-għalliem nistgħu nkomplu nifhmu kif qiegħed jiġi ffrankat ħafna dawl. (b) It-tieni video: dan il-video ukoll għandu jgħin – jurina 10 modi kif nistgħu nnaqqsu ħafna mill-konsum tad-dawl: TEN WAYS TO SAVE ELECTRICITY AT HOME - http://youtu.be/WSpJlpAkByo Inħajru lill-istudenti jaħsbu huma stess f'eżempji ta' kif nistgħu naħlu inqas dawl elettriku. Nibdew mid-dar; inkomplu fl-iskola. Hawn tidħol ukoll il-kwistjoni tal-periklu. Nuru lit-tfal mill-ewwel li l-elettriku huwa forza

		qawwija bżonnjuża imma perikoluża ħafna. (RLO) logħba interattiva – (Year 3 Social Studies) <i>Iffranka l-Elettriku Kemm id-Dar u Kemm l-Iskola</i>
Ġ3.3.5	I-importanza li jkollna arja tajba; referenza għall-ispazju pubbliku sabiħ u ħieles mill-periklu	Naraw il-video: IT-TNIĠĠIS MIT-TRAFFIKU: http://youtu.be/JEJTciKmuCM Nifhmu l-importanza li jkollna arja tajba madwarna. Insemmu u niktbu lista ta' ftit affarijiet li jistgħu jagħmlu l-arja ta' madwarna maħmuġa: • It-traffiku • Il-fabbriki • Il-power-stations • annimali mrobbija qalb in-nies Nuru stampi ta' ġonna pubbliċi, eż San Anton, il-ġonna tal-Furjana, ġonna pubbliċi fil-loaklitajiet tagħna. Għaliex huwa importanti li jkollna spazji miftuħa b'arja tajba fihom? X'inhu l-użu tal-playingfields? Għaliex importanti li jkun hemm grounds tal-futbol u tal-basketball? Hawnhekk niddiskutu l-possibiltà li post li jafu bih it-tfal, pereżempju l-pjazza tar-raħal, jew l-inħawi ta' madwar il-playingfield, jew iċ-Chadwick Lakes kollu, dan jingħalaq għall-karozzi fi ġranet matul is-sena, pereżempju nhar ta' Ħadd. F'dan il-post wieħed ikun jista' jmur biss bil-mixi jew bir-rotta. X'inhuma l-vantaġġi li jkollna postijiet fejn il-karozzi ma jersqux? (RLO) logħba interattiva – (Year 3 Social Studies) <i>Nikkomunikaw mal-Ambjent</i>

It-Tielet Sena Primarja		L-ISTORJA
Blokk S 3.1 Nivvjaġġaw Madwar il-Gżejjer Maltin MIRI TA' TAGĦLIM: <i>Nifhmu kif il-progress fit-trasport ġab miegħu progress f'oqsma oħra tal-ħajja f'Malta.</i>		
kodiċi	il-hiliet	suġġerimenti għall-akkwist tal-hiliet
S3.1.1	nidentifikaw il-mezzi ta' trasport użati llum, kemm Malta kif ukoll barra	Bil-partecipazzjoni tal-istudenti nagħmlu lista tal-mezzi tat-trasport li huma l-iktar użati llum. Fuq kull mezz, inħajru lill-istudenti jgħidu sentenza ċara u sempliċi biex niktbuha fejn tidher. Xi eżempji: • ir-rota – użata ħafna mit-tfal u l-kbar, ma tħammigħ l-arja • il-karozza – illum kważi kulħadd għandu waħda; ma nħalluhiex tagħmilna għażzenin • tal-linja – iktar ma jużawha nies, iktar ikollna arja nadifa • l-ajruplan – nużawh l-iktar meta nsiefru • il-vapur – naqsmu minn Malta għal Għawdex bih • il-ferrovija – illum m'għandniex ferroviji Malta, imma dari kellna waħda • il-luzzu – jużawh l-iktar is-sajjieda (N.B <i>M'hemmx għalfejn listi twal, jekk naħdmu fuq sitt mezzi ta' trasport ikun biżżejjed</i>) Attivitajiet: (a) infittxu stampi biex naraw kull mezz ta' trasport kif ikun (b) niddiskutu għaliex, iktar ma nużaw tal-linja, iktar ikollna arja nadifa (c) naraw preżentazzjoni <i>powerpoint</i> dwar it-TRASPORT; nistgħu nniżżluha minn: http://primarysocialstudies.skola.edu.mt/schoolnet/year-3/S311-it-trasport.ppt
S3.1.2	niktbu dwar 'Ir-Rota' fil-ħajja ta' student/a tat-Tielet Sena	Ir-rota nistgħu ngħidu li hija: (a) mezz ta' trasport sabiħ u nadif (b) mezz kif nżommu f'saħħitna Naraw żewġ videos dwar kemm ir-rota hija popolari mat-tfal: (a) video A: MY BIKE: http://youtu.be/eA4qUQCUF-k (b) video B: KIDS' SONG – RIDING OUR BIKE: http://youtu.be/PSbcOSTRlnk • diskussjoni – kif ir-rota tista' tgħinna biex inżommu l-arja iktar nadifa; nieħdu nota tal-ideat tal-istudenti • nesperimentaw – inħajru xi student li joqgħod qrib l-iskola biex igħid ir-rota l-iskola; ninzlu fil-bitħa tal-iskola. Noħolqu rotta madwar il-bitħa permezz ta' xi ċrieki tal-plastik. Il-klassi kollha flimkien nimxu madwar dik ir-rotta 5 darbiet; inżommu l-ħin permezz ta' <i>stopwatch</i>. Imbagħad l-istudent/ċiklista isuq ir-rota madwar l-istess rotta (5 darbiet ukoll). Inżommu l-ħin u nikkomparaw. Noħolqu kapxin bħal: BIR-ROTA NISTGĦU NĦAFFU (eż.) SITT DARBIET IKTAR MILL-MIXI. • Nipproponu – kif nistgħu nużaw ir-rota biex (a) inkunu fit, f'saħħitna (b) nagħmlu qadjiet • Niproteġu ruħna – noħolqu kodiċi ta' mgħiba ħafif għal meta nsuqu r-rota, eż. nilbsu <i>crash-helmet</i>,

		insuqu fuq ix-xellug, nuża <i>zebra-crossings</i> biex naqsmu, eċċ.. • Nikkomparaw – insibu stampi ta’ roti antiki u nqabbluhom ma’ roti moderni (N.B. B’sempliċi tfittxija fuq il-Google din l-attività tista’ ssir malajr) • Kitba kreattiva – l-istudenti jiktbu dwar it-tema ‘DAWRA BIR-ROTA’. Il-kitbiet tal-istudenti tajjeb li nipublikawhom jew fin-<i>notice-board</i>s tal-klassi/skola jew anke fejn possibbli fuq websajt/s.
S3.1.3	insibu ritratti ta’ mezzi ta’ trasport użati f’Malta fil-passat	L-iskop prinċipali ta’ din il-ħila huwa li nwasslu lill-istudenti biex jifhmu li l-mezzji tat-trasport illum żviluppaw, jiġifieri ma kinux dejjem hekk. Inqabblu mezzji ta’ trasport antiki ma’ dawk li naraw illum u noħolqu diskussjonijiet interessanti biex ninnutaw il-progress li sar fit-trasport. Nintroduċu l-lezzjoni billi nisimgħu żewġ għanġiet li llum saru tradizzjonali u popolari ħafna magħna l-Maltin. Ma’ kull għanja noħolqu diskussjoni biex inqajmu l-interess. • Għanja A: IL-KAROZZIN – http://youtu.be/Z8JvitnaSjw; fl-antik min kien jużah il-karozzin? Illum min jużah l-iktar? X’valur baqagħlu llum? • IL-VAPUR TAL-ART (il-ferrovija) – THE MALTA RAILWAY: http://youtu.be/wTkFtDneSjA; nispegaw kif din kienet taħdem bil-faħam. Meta daħlet il-karozza tal-linja, billi din kienet tmur f’kull belt jew raħal, il-ferrovija ma baqgħetx tintuża. Il-ferrovija kienet titlaq mill-Belt Valletta, tgħaddi mill-Ħamrun, Sta Venera, Birkirkara, Ħ’Attard u tmur ir-Rabat. Niddiskutu xi vantaġġi li jista’ jkollha l-ferrovija f’pajjiżi fejn tintuża, eż. illum din taħdem bid-dawl elettriku u għalhekk minn fejn tgħaddi ma tniġġisx l-arja. (RLO) logħba interattiva – (Year 3 Social Studies) It-Trasport Dari u Llum
S3.1.4	insibu eżempji ta’ bidla u kontinwità fit-trasport fuq il-baħar użat mill-Maltin fil-passat	Nieħdu żewġ eżempji u niddiskutu xi aspetti li nbidlu u oħrajn li baqgħu l-istess fil-mezzji ta’ trasport li jintużaw fuq il-baħar hawn Malta. • Il-Bidla – IL-LANĊA: Nisimgħu l-għanja: LANĊA ĠEJJA U OĦRA SEJRA - http://youtu.be/nceFYhidm8Q; dina hija kanzunetta li tittratta b’mod ċajtjer il-vjaġġ bil-lanċa fil-Port ta’ Marsamxett. Illum mill-Belt Valletta sa Tas-Sliema naqbd u tal-linja normalment. Tista’ tmur ukoll bil-<i>ferry</i>. • Il-Kontinwità (dak li baqa’ l-istess) – IL-LUZZU – għadu sal-lum użat bħala mezz ta’ trasport importanti għas-sajjieda Maltin. Insbu ritratti ta’ sajjieda ħerġin għas-sajd bil-luzzu; nużaw l-esperjenza/i tal-istudenti stess fejn hu possibbli. Naraw il-video: http://youtu.be/WOMu9 AR8 Y dwar il-luzzu Malti. (RLO) logħba interattiva – (Year 3 Social Studies) It-Trasport
S3.1.5	il-mezzji ta’ trasport u l-ambjent nadif	Inwasslu lill-istudenti biex jifhmu kif jekk nużaw il-mezzji ta’ trasport tajjeb, ikollna ambjent ħafna iktar nadif. Nistiednu kummenti u suggerimenti:

		• tal-linja – iktar ma jużawha nies, iktar ikollna arja nadifa; għaliex? • immorru bil-mixi mhux kullimkien bil-karozza • <i>car-free days</i> • żoni <i>car-free</i>, eż. Ta' Qali u Buskett • f'kull karozza nivvjagġaw 3 jew 4 passigġieri mhux sewwieq waħdu • ma nibnux toroq għalxejn • nużaw ir-rota/i • iżjed sugġerimenti
Blokk S 3.2 Il-Ħwejjeg MIRI TA' TAGĦLIM: <i>Nesploraw kif kienet il-ħajja fil-passat billi nagħtu ħarsa lejn l-ilbies li kienu jilbsu l-Maltin f'okkażjonijiet differenti.</i>		
kodiċi	il-hiliet	sugġerimenti għall-akkwist tal-hiliet
S3.2.1	nirriċerkaw l-ilbies	Bi preparazzjoni l-istudenti u l-għalliema jistgħu jagħmlu riċerki u jibnu <i>database</i> sempliċi dwar kull kwalità ta' lbies, antik u/jew modern. Jistgħu jsibu stampi kemm minn ġurnali kif ukoll mill-Internet, fotokopji minn kotba eċċ. Din id-database għandha tinzamm għar-referenza waqt l-iżvilupp tal-blokka S3.2 (Il-Ħwejjeg) kollha. Attività – nikklassifikaw l-istampi kollha f'diversi kategoriji; xi eżempji: • lbies antik u lbies modern • lbies tan-nisa u tal-irġiel • lbies tal-kbar u tat-tfal • lbies ta' kuljum u lbies tal-okkażjoni Naraw il-preżentazzjoni <i>powerpoint</i> dwar IL-ĦWEJJEĠ li tista' titniżżel minn: http://primarysocialstudies.skola.edu.mt/schoolnet/year-3/S321-hwejjeg.ppt
S3.2.2	niskopru lbies li kienu jilbsu l-Maltin fil-passat	Nikkomparaw permezz ta' stampi dan l-ilbies: (a) mara liebsa l-għonnella fl-antik (b) raġel liebes is-sidrija fl-antik (c) mara liebsa modern (d) raġel liebes modern Niddiskutu u nilagħbu speċi ta' logħob ħafif mat-tfal biex naraw li jkunu qegħdin jifhmu terminologija bażika bħal: • antik, passat, fl-imgħoddi, ħafna żmien ilu, qabel tweled in-nannu, meta kien għad m'hawnx karożzi, eċċ..

		• modern, tal-lum, lbies tal-moda, fil-preżent, eċċ.. Fl-aħħarnett permezz ta' stampi u sorsi visivi nuru eżempji ta' dan l-ilbies antik u naraw li t-tfal ikunu kapaċi jidentifikawh mill-istampi. M'hemmx għalfejn ħafna, dawn li ġejjin huma biżżejjed: • l-għonnella u l-liba twila sewda għan-nisa • is-sidrija, it-terġa u l-milsa għall-irġiel • il-qalziet qasir għas-subien fl-antik • l-użu tal-velu fil-knejjes għan-nisa fil-passat
S3.2.3	nirriċerkaw lbies antik tipiku taċ-ċiviltajiet antiki	1. Nuru mappa tal-Baħar Mediterran u nimmarkaw b'ċirku l-Greċja, l-Eġittu u Ruma. Nispjegaw lill-istudenti li fl-antik fil-post fejn għandna ċ-ċrieki mmarkati, għexu bosta nies bravi. Naraw li l-Gzejjer Maltin ikunu jidhru u mmarkati fuq il-mappa li nużaw. 2. Maqsumin fi gruppi, jużaw il-kompjuters tal-klassi biex jagħmlu riċerka ħafifa dwar il-Greċja Antika, l-Imperu Ruman u l-Eġittu tal-Qedem. Il-gruppi li jiskopru jew li jkun jafu xi ħaġa interessanti, jgħiduha lill-għalliem/a biex tinkiteb fuq il-board. Pereżempju l-Griegi bdew il-Logħob Olimpiku, l-Eġizzjani bnew il-piramidi u r-Rumani kellhom Imperu kbir li għal żmien twil Malta kienet tagħmel parti minnu. M'hemmx għalfejn dettalji, l-importanti li jieħdu gost ifittxu, jiskopru u jqabblu mal-preżent. 3. Ninnutaw li dawn in-nies Griegi, Rumani u Eġizzjani kienu jilbsu ferm differenti mil-lum. Tajjeb li permezz ta' stampi l-istudenti jibdew jagħrfu u jiddistingwu bejn ilbies Eġizzjan u lbies Ruman. Tajjeb li ninnutaw li l-Griegi u r-Rumani kienu jilbsu ħafna lbies jixxiebaħ. Hawnhekk nagħmlu l-punt li l-Griegi u r-Rumani tgħallmu ħafna minn xulxin. Nagħmlu wkoll differenza bejn l-ilbies tas-suldati Rumani u l-ilbies tal-irġiel komuni Rumani, pereżempju rġiel lebsin it-tunika. Insemmu lill-istudenti li billi r-Rumani ħakmu l-Gzejjer maltin għal żmien twil, għandna bosta fdalijiet tagħhom. Hemm ġabra ta' dawn il-fdalijiet Rumani fid-<i>Domus Romana</i> tar-Rabat. Hawnhekk nistgħu naraw statwi u mużajk li juruna kif fil-fatt kienu jilbsu r-Rumani fl-antik. (RLO) logħba interattiva – (Year 3 Social Studies) Il-Hwejjeġ
S3.2.4	inqabblu uniformijiet tas-suldati fl-antik ma' uniformijiet tas-suldati tal-lum	Nagħmlu riċerka ta' stampi li juruna kemm kif kienu jilbsu s-suldati fil-passat kif ukoll is-suldati lebsin l-uniformi llum. (N.B. Nagħmlu differenza bejn l-ilbies jew l-uniformijiet u l-armi. Nikkonċentraw fuq l-ilbies u l-uniformijiet tas-suldati). Mill-istampi li nkunu sibna, inqabblu l-passat mal-preżent. Xi eżempji: • inqabblu kif kien jilbes suldat Ruman ma' kif jilbes suldat Malti llum • kif kien jilbes kavallier fuq żiemel u kif jilbes suldat fuq tank tal-gwerra llum

		• suldat Egizzjan fuq iċ-<i>chariot</i> u suldat fuq mutur fil-gwerra • suldat Tork fl-Assedju l-Kbir u suldat Amerikan fil-gwerra llum Jekk insibu tliet settijiet ta' stampi biex inqabbluhom ikun biżżejjed. L-importanti nkunu nistgħu nikkonkludu li anke fl-ilbies u l-uniformijiet tas-suldati, il-bniedem dejjem wera progress.
S3.2.5	nifhmu kif bosta fatturi jinfluwenza l-ilbies li nilbsu; bidla u kontinwità fl-ilbies	Nużaw ir-riċerki li għamilna dwar il-<i>ħwejjeġ</i> biex niskopru flimkien xi fatturi li jinfluwenza il-<i>ħwejjeġ</i> li nilbsu. Nistgħu dejjem noħolqu kategorija u niddiskutu l-<i>ħwejjeġ</i> li norbtu mal-kategorija. Dawn li ġejjin huma biss xi eżempji. L-għalliema jistgħu joħolqu l-kategoriji tagħhom skont it-tfal li jkollhom fil-klassijiet tagħhom: • lbies tal-okkażjoni – tiegħ, preċett, Griżma tal-Isqof, festini • lbies reliġjuż – kif jilbsu qassis, soru u abbati • tal-istaġun – lbies li nilbsu fix-xitwa u lbies tas-sajf u mezzu-temp • lbies sportiv – gerijiet tal-futbol, meta nsuqu r-rota, meta rridu nidhru bħala tim • il-ġendru – ilbies tan-nisa u lbies tal-irġiel, tat-tfal subien u tat-tfal bniet • lbies fir-ras – kappell, beritta, crash-helmet għal fuq ir-rota • l-uniformijiet – tal-istudenti, tas-suldati, air-hostesses, is-sewwieqa tal-linja • il-foqra u s-sinjuri – meta naraw l-istampi faċli naslu għall-konklużjoni jekk in-nies fl-istampa humiex foqra jew sinjuri. L-għalliema huma mistiedna joħolqu kategoriji oħra huma. Ma' x'uħud mill-kategoriji msemmija, inwasslu l-messaġġ li meta nirriċerkaw dwar l-ilbies, nindunaw li: 1. xi <i>ħwejjeġ</i> baqgħu l-istess u oħrajn tbiddlu, eż. il-bniedem meta jhoss il-bard, jilbes ilbies oħxon; hekk għamel fl-antik u hekk għadu jagħmel illum. 2. ħafna affarijiet inbidlu, eż. il-mara kienet tilbes l-għonnella, illum m'għadhiex tghatti rasha lanqas meta tmur il-knisja; nifhmu għala kien hemm tibdil fil-mod kif jilbsu n-nies. Il-progress u iżjed ġid ġabu bidla fil-mod kif jilbsu n-nies. Dawn bdew ikollhom iżjed tibdiliet ta' <i>ħwejjeġ</i>, bdew jixtru <i>ħwejjeġ</i> iżjed tal-moda u allura spicċaw drawwiet tradizzjonali antiki. (RLO) logħba interattiva – (Year 3 Social Studies) <i>Il-ħwejjeġ Matul iż-Żminijiet, Kif Tbiddlu?</i>

Blokk S 3.3 Il-ħwienet – Dari u Llum

MIRI TA' TAGĦLIM: *Nesploraw kif il-ħwienet fil-bliet u fl-irħula tagħna inbidlu matul iż-żmien.*

kodiċi	il-ħiliet	suggerimenti għall-akkwist tal-ħiliet
S3.3.1	Il-ħwienet illum	Flimkien mal-istudenti, nagħmlu lista ta' ħwienet li l-istudenti u l-familjari tagħhom użaw matul l-aħħar ġimgħa

	fl-esperjenza tal-istudenti	ta' sebat ijiem; ma' kull ħanut insemmu xi prodotti li xtrajna minnu. Xi eżempji: • tal-merċa – ħalib, ġobon, bajd frisk, butir, eċċ.. • tal-ħaxix – frott, patata, zunnarija, basal, eċċ.. (ġie li tal-ħaxix jiġi bil-vann fit-triq) • furnar – ħobż, qagħaq, • pompa tal-petrol – nagħtu l-petrol lill-karozza tagħna • stejxiner – pitazzi, lapsijiet, gomom, gazzetti, kotba, eċċ. • supermarket – nixtru għal ġimgħa jew xahar Il-MONTI: niddiskutu mat-tfal kemm minnhom għandhom esperjenza ta' xi monti. Insemmu xi monti u ngħidu fejn jarma. X' nixtru l-iktar minn fuq il-monti? Għaliex fuq il-monti dejjem ikun hemm ħafna nies?
S3.3.2	nirriċerkaw dwar il-ħanut tax-xorb antik	Naraw silta mill-video li hemm fuq il-You-Tube: http://youtu.be/NSqGsK7rKFs Ninnutaw l-ilbies, il-ħanut antik tax-xorb (tal-inbid). Hawnhekk ħafna rġiel kienu jiltaqgħu filgħaxija biex jixorbu naqra nbid u 'jgħid kelma' bejniethom. Ninnutaw ukoll l-imwejjed kbar tal-injam u l-bank ta' sid il-ħanut. Fil-ħanut tax-xorb bosta rġiel kienu jiltaqgħu biex jgħannu l-għana tradizzjonali Malti. Hawnhekk baqa' legġendarju l-magħruf Frans Baldacchino l-Budajs. Nisimgħuh jgħanni dwar it-Taljan, l-Ingliż u l-Malti: http://youtu.be/DbvCaQHV8mM Niddiskutu kif f'ambjent fejn ma kienx hemm wisq postijiet ta' divertiment, li tmur f'ħanut tax-xorb u tgħaddi siegħa mal-ħbieb, u tixrob naqra nbid, kien passatemp popolari ħafna mal-irġiel Maltin. N.B. Meta illum nitkellmu dwar il-<i>wine-bars</i> moderni, niftakru li dawn m'humix l-istess ħaġa bħal meta nitkellmu dwar il-ħwienet tax-xorb l-antiki.
S3.3.3	Inqabblu l-ħwienet ta' dari mal-ħwienet tal-lum	Infittxu stampi ta' ħwienet antiki u nħajru lill-istudenti jimmaginaw kif setgħet kienet il-ħajja tal-Maltin u l-Għawdxin fil-passat; xi eżempji li nistgħu nfittxu dwarhom, u xi diskussjonijiet li nistgħu noħolqu huma: • il-barbier – dan kien ħanut ferm popolari fl-antik; l-irġiel kienu jmorru jaqtgħu xagħarhom u jqaxxu l-leħja, is-subien kienu jaqtgħu xagħarhom hawn; hawnhekk kont tisma' ħafna rġiel jitekellmu fuq kollox, kollha jippruvaw juru kemm jifhmu f'kollox • tal-merċa – bosta ikel kien jinxtara minn hawn; ma kontx tara rġiel jixtru mingħand tal-merċa; hawn kienu jiġu n-nisa u t-tfal l-iktar • tal-laħam – kien ħanut popolari, imma rridu niftakru li fl-antik, ħafna kienu jrabbu tiġieġ, fniek u anke annimali oħra fid-dar tagħhom stess, allura naqra laħam friska kienu jsibuha d-dar stess • taż-żebgħa – illum dan ngħidulu l-<i>ironmongery</i>; mingħandu konna nixtru dak kollu li jkollok bżonn biex tirranġa xi ħaġa fid-dar, eż. msiemer, żebgħa, pinzell, xi biċċa njama, lasta ta' xkupa, għodda, eċċ.. • ir-regettier – dan il-ħanut kien popolari ħafna fl-antik; kien jiġbor l-imbarazz kollu li wieħed jista' jimmagina. Tiskanta, kont issiblu kollox, u kollox bi ftit flus. Min jaf jirranġa l-affarijiet, kien sikwit jixtri xi biċċa għamara

		antika, u fi ftit ħin u bi ftit flus, iġibha qisha ġdida. Niddiskutu għala dawn it-tip ta' ħwienet tbiddu matul iż-żminijiet; it-tibdil li sar f'dawn il-ħwienet minħabba l-progress; kif ħafna ħwienet ta' tip differenti nfethu minħabba li s-soċjetà qiegħda dejjem tinbidel; u għala ttieħdu ċertu miżuri li affettwaw il-bejgħ tal-prodotti.
S3.3.4	Inqabblu l-attivitajiet fil-ħwienet antiki mal-attivitajiet li jsiru fil-ħwienet tal-lum	Iqabblu t-tip ta' ħwienet li kien hemm dari ma' dawk tal-lum; nużaw ħafna r-ritratti li nkunu sibna fir-riċerki li għamilna flimkien mal-istudenti tagħna. Ngħinu lill-istudenti biex jifhmu kif, minkejja li għad baqa' xi similaritajiet mal-ħwienet ta' dari, wiehed jista' jara bidla sħiħa kif isir il-bejgħ. Xi eżempji li nistgħu naħdmu fuqhom: • il-flus: dari kien hemm il-lira Maltija (sib ritratti), illum għandna l-ewro (nuru biċċa flus vera) • il-kont: dari tal-ħanut kien jaħdimlek il-kont fuq biċċa karta, illum nużaw l-irċevuti u l-<i>cash registers</i> • il-prezzijiet: dari ma tantx kont tara prezzijiet imwaħħlin mal-prodotti, allura kulhadd kien jipprova jiġġebbed biex irahħas il-prezz; illum il-prezzijiet ikunu fissi u mwaħħla mal-prodotti • il-prodotti: minħabba nuqqas ta' frizers, bosta prodotti kienu jeħżienu u jkollna narmuhom; illum il-prodotti jkollhom id-data ta' meta dan ma jibqax tajjeb (l-iskadenza), eċċ. (RLO) logħba interattiva – (Year 3 Social Studies) <i>Il-Ħwienet l-Antiki u l-Moderni</i>
S3.3.5	Nifhmu għala dawn it-tip ta' ħwienet tbiddu maż-żmien	Nesploraw flimkien mal-istudenti ir-raġunijiet għala l-ħwienet tbiddu matul iż-żmien. Nifhmu t-tibdil li sar f'dawn il-ħwienet minħabba l-progress; kif ħafna ħwienet ta' tip differenti nfethu minħabba li s-soċjetà qiegħda dejjem tinbidel; u għala ttieħdu ċertu miżuri li effettwaw il-bejgħ tal-prodotti. Mod kif naslu għall-akkwist ta' dil-ħila hu li l-istudenti jintervistaw lin-nannu/a biex jiskopru kif inbidlu l-ħwienet miż-żmien kienu kienu tfaġġ huma għal-lum.